

PORADNIK W SPRAWACH RODZINNYCH

Z PRZYKŁADAMI PISM SĄDOWYCH

EDUKACJA PRAWNA DLA KAŻDEGO
STAN PRAWNY NA LIPIEC 2020 ROKU

PUBLIKACJA NIEODPŁATNA

O autorach

Broszurę przygotowano na podstawie przepisów ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Informacje o systemie bezpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej:

darmowapomocprawna.ms.gov.pl

Stan prawny aktualny na lipiec 2020 roku.

Autorzy:

Zespół prawników Fundacji Academia Iuris im. Macieja Bednarkiewicza

Adw. Karolina Bloch

Adw. Aneta Stępkowska

Redakcja:

Agata Dobrowolska (uwagi redakcyjne, korekta i skład)

Projekt zleciło m.st. Warszawa
sfinansował Wojewoda Mazowiecki

Wstęp

Przygotowaliśmy tę broszurę, aby przybliżyć Państwu tematykę spraw rodzinnych. Omawiamy w niej najważniejsze zagadnienia prawne dotyczące:

- ustalenia kontaktów z dzieckiem;
- władzy rodzicielskiej;
- ustalenia miejsca zamieszkania dziecka;
- ustalenia i zaprzeczenia ojcostwa;
- rozstrzygnięć sądu w istotnych sprawach dziecka.

Odpowiadamy na pytania często zadawane prawnikom Fundacji w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej.

Znajdziecie tu również **wzory pism**, które należy skierować do sądu w celu wszczęcia postępowania w danej sprawie.

Dane osobowe, które zostały zawarte we wzorach są fikcyjne.

Pamiętaj! Każda sprawa jest inna. Dlatego projekty pism zawarte w broszurze traktuj jedynie jako pomoc w sporządzeniu pisma procesowego. Niekiedy jeden szczegół może przesądzać o tym, w jaki sposób powinno zostać sformułowane roszczenie i jakie wnioski dowodowe złożyć.

Sprawy mogą się toczyć w tzw. postępowaniu procesowym lub postępowaniu nieprocesowym. W zależności od tego, w którym postępowaniu bierzemy udział, kierujemy do sądu innego rodzaju pisma i posługujemy się innymi nazwami stron – czyli osób w postępowaniu.

Rodzaje postępowań

1. Postępowanie procesowe

a) przykłady spraw prowadzonych w danym trybie

- ❖ ustalenie ojcostwa;
- ❖ zaprzeczenie ojcostwa

b) pismo rozpoczynające postępowanie

- ❖ pozew

c) osoba wysyłająca pierwsze pismo

- ❖ powód

d) druga strona postępowania

- ❖ pozwany – osoba, przeciwko której prowadzona jest sprawa

2. Postępowanie nieprocesowe

a) przykłady spraw prowadzonych w danym trybie

- ❖ ustalenie kontaktów z małoletnim;
- ❖ zawieszenie, ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej;
- ❖ ustalenie miejsca zamieszkania dziecka;
- ❖ rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka;

b) pismo rozpoczynające postępowanie

- ❖ wniosek

c) osoba wysyłająca pierwsze pismo

- ❖ wnioskodawca

d) druga strona postępowania

- ❖ uczestnik – każdy zainteresowany w sprawie, czyich praw dotyczy wynik postępowania i która weźmie w nim udział

Spis treści

O autorach.....	1
Wstęp.....	2
Polecamy.....	6
I. Ustalenie kontaktów z małoletnim dzieckiem.....	8
Kto i kiedy może dochodzić ustalenia kontaktów?.....	8
Co powinien zawierać wniosek o ustalenie kontaktów?.....	8
Gdzie należy złożyć wniosek o ustalenie kontaktów?.....	9
Jak napisać wniosek o ustalenie kontaktów?.....	10
Co to jest opieka naprzemienna?.....	11
Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć we wniosku o ustalenie kontaktów?.....	11
Czy sąd może wysłuchać małoletniego w postępowaniu o ustalenie kontaktów?.....	12
Jaka jest opłata od wniosku o ustalenie kontaktów?.....	12
Czego dotyczy wniosek o zabezpieczenie kontaktów?.....	12
Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie ustalenia kontaktów?.....	13
Czy w czasie epidemii COVID-19 drugi rodzic ma prawo odmówić mi kontaktu z dzieckiem?.....	14
Przykładowy wniosek o ustalenie kontaktów.....	14
II. Władza rodzicielska.....	18
Co to jest władza rodzicielska i komu przysługuje?.....	18
Jak można ograniczyć władzę rodzicielską?.....	18
Kto może złożyć wniosek o odebranie/ ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?.....	20
Co powinien zawierać wniosek o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?.....	20
Gdzie należy skierować wniosek o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?.....	21
Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć we wniosku o odebranie/ ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?.....	21
Jaka jest opłata od wniosku o odebranie/ ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?.....	22
Czy to że została mi odebrana lub ograniczona władza rodzicielska oznacza, że nie mogę mieć kontaktu z dzieckiem? Czy muszę wówczas płacić alimenty?.....	22
Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu o odebraniu/ograniczeniu/zawieszeniu władzy rodzicielskiej?.....	23
Przykładowy wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej.....	23
III. Ustalenie miejsca zamieszkania dziecka.....	26
Kto i kiedy może dochodzić ustalenia miejsca zamieszkania dziecka?.....	26
Co powinien zawierać wniosek o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka?.....	26

Gdzie należy złożyć wniosek o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka?	27
Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć we wniosku o ustalenie kontaktów?	27
Czy sąd może wysłuchać małoletniego w postępowaniu o ustalenie miejsca zamieszkania?	28
Jaka jest opłata od wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka?	28
Czego dotyczy wnioski o ustalenie miejsca zamieszkania?	28
Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie ustalenia miejsca zamieszkania? ...	29
Przykład wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania	30
IV. Ustalenie ojcostwa	32
Kto i w jakiej sytuacji może dochodzić ustalenia ojcostwa w sądzie?	32
Jakie elementy powinien zawierać pozew o ustalenie ojcostwa?	33
Gdzie należy złożyć pozew o ustalenie ojcostwa?	34
Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć w pozwie o ustalenie ojcostwa?	34
Jaka jest opłata od pozwu o ustalenie ojcostwa?	35
Jak mogę się odwołać od orzeczenia sądu w przedmiocie ustalenia powództwa?	35
Przykład pozwu o ustalenie ojcostwa	35
V. Zaprzeczenie ojcostwa	38
Kto i kiedy może dochodzić zaprzeczenia ojcostwa przed sądem?	38
Co powinien zawierać pozew o zaprzeczenia ojcostwa?	38
Gdzie należy złożyć pozew o zaprzeczenie ojcostwa?	39
Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć w pozwie o zaprzeczenie ojcostwa?	39
Jaka jest opłata od pozwu o zaprzeczenie ojcostwa?	39
Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie zaprzeczenia ojcostwa?	40
Przykład pozwu o ustalenie ojcostwa	40
VI. Rozstrzygnięcia sądu o istotnych sprawach dziecka	43
W jakich sprawach mogę zwrócić się do sądu o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka?	43
Co powinien zawierać wniosek o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?	43
Gdzie należy złożyć wniosek o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?	44
Jaka jest opłata od wniosku o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?	44
Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?	45
Przykład wniosku o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka	45

Polecamy

KORZYSTAJ Z POMOCY PRAWNIKA, jeśli masz jakiegokolwiek wątpliwości czy pytania do sprawy. Ustna porada u takiego specjalisty nie kosztuje więcej niż wizyta u prywatnego lekarza, a może pomóc rozwiązać problemy prawne.

MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ LUB OBYWATELSKIEJ, jeśli nie stać Cię na opłacenie prawnika. Punkty takiej pomocy znajdują się w każdym powiecie. Wystarczy skontaktować się w tej sprawie z urzędem gminy lub powiatu lub poszukać informacji na stronach Internetowych tych urzędów.

ZAPISY NA NIEODPŁATNĄ POMOC w WARSZAWIE są prowadzone pod numerem 19115 wew. 8 lub przez stronę internetową www.nieodplatnapomocprawna.um.warszawa.pl

KORZYSTAJ Z MEDIACJI Mediacje są poprowadzone przez specjalistów i mogą pomóc w znalezieniu wspólnego rozwiązania. Jest to szczególnie ważne w sprawach rodzinnych, gdyż należy dołożyć wszelkich starań, aby ofiarą w prawnych bojach rodziców nie było dziecko. To bowiem dobro dzieci powinno być brane przede wszystkim pod uwagę zarówno przez sąd, jak również przez strony postępowania. Punkty pomocy prawnej i obywatelskiej w każdym powiecie świadczą mediację nieodpłatnie osobom niezamożnym.

KORZYSTAJ Z WSPARCIA PSYCHOLOGA, jeżeli trudna sytuacja rodzinna wiąże się z silnymi przeżyciami. Nieodpłatnej pomocy w tym zakresie udzielają często organizacje pozarządowe lub gminne poradnie rodzinne. Lista takich instytucji dostępna jest w każdym starostwie powiatowym. Informacji o nich warto również szukać w Internecie lub w gminnych biurach zajmujących się pomocą społeczną.

LISTA INSTYTUCJI POMOCOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W WARSZAWIE

(plik „Lista poradnictwa” o pobrania na dole strony) oraz **PORADNIKI PRAWNE**

(w zakładce „Edukacja prawna”) znajdują się na stronie

<https://www.um.warszawa.pl/nieodplatnapomocprawna>

I. Ustalenie kontaktów z małoletnim dzieckiem

Kto i kiedy może dochodzić ustalenia kontaktów?

Niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów. W sytuacji, gdy jeden z rodziców utrudnia drugiemu utrzymywanie kontaktów z dzieckiem, istnieje możliwość wystąpienia do sądu o ustalenie kontaktów. Możliwość taka istnieje zarówno wówczas gdy rodzice nie są małżeństwem, jak również wtedy gdy są małżeństwem żyjącym oddzielnie i nie toczy się sprawa o rozwód. Rozstrzygnięcie o kontaktach rodziców z dzieckiem ma również miejsce w toku postępowania o rozwód (o ile obie strony nie złożą w toku postępowania rozwodowego wniosku o nieorzeczenie o utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem).

Wiele osób uważa, że kontakty z dzieckiem ograniczają się jedynie do rodziców (szczególnie gdy nie żyją razem). W rzeczywistości jednak przepisy pozwalają na dochodzenie przed sądem ustalenia kontaktów dziecka z:

- rodzicami;
- rodzeństwem;
- dziadkami;
- powinowatymi w linii prostej;
- innymi osobami, jeżeli sprawowały one przez dłuższy czas pieczę nad dzieckiem.

Co powinien zawierać wniosek o ustalenie kontaktów?

We wniosku należy wskazać:

- sąd, do którego jest skierowany wniosek;
- swoje (tj. wnioskodawcy) imię i nazwisko;
- adres;
- numer PESEL;
- dane dotyczące pozostałych uczestników postępowania (najczęściej drugiego rodzica).

Należy także:

- sformułować wniosek, tj. określić w jaki sposób (gdzie i w jakich terminach) miałyby się odbywać spotkania z dzieckiem;
- zawrzeć informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

Można również:

- wnieść o przeprowadzenie dowodów na potwierdzenie przedstawianych faktów.

Do wniosku powinien zostać dołączony:

- akt urodzenia dziecka, który potwierdza istnienie między stronami sprawy więzów rodzinnych;
- dowód uiszczenia opłaty od wniosku (o ile nie został złożony wniosek o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych).

Wniosek należy podpisać i złożyć go wraz z załącznikami w jednym egzemplarzu dla sądu i po jednym dla każdego uczestnika postępowania.

Gdzie należy złożyć wniosek o ustalenie kontaktów?

Należy go złożyć do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego, w którego okręgu dziecko posiada miejsce zamieszkania, a w braku miejsca zamieszkania – do sądu opiekuńczego miejsca jego pobytu. Jeżeli brak i tej podstawy – właściwy jest sąd rejonowy dla m.st. Warszawy.

Wyjaśnienie

Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców (tj. miejscowość, w której przebywają z zamiarem stałego pobytu) albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

Na stronach internetowych sądów można znaleźć informacje dotyczące właściwości sądów (czyli informacji dotyczących tego sprawami z jakiego obszaru zajmuje się dany sąd).

Przykład:

Właściwość Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza w Warszawie obejmuje części m.st. Warszawy w granicach ustalonych dla dzielnic Bielany i Żoliborz oraz gmin Izabelin i Łomianki.

Jeżeli błędnie wyślemy wniosek do innego sądu, sprawa zostanie przekazana do sądu właściwego. W związku z tym (oprócz straty czasu) nie poniesiemy żadnych konsekwencji pomyłki.

Wyjątkiem są sprawy o ustalenie kontaktów rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas właściwym jest sąd okręgowy, przed którym toczy się sprawa o rozwód.

Jak napisać wniosek o ustalenie kontaktów?

We wniosku należy szczegółowo określić, w jaki sposób miałyby się odbywać spotkania z dzieckiem:

- czy spotkania mają być w miejscu zamieszkania dziecka, czy też poza nim;
- w jakich terminach i o jakiej godzinie miałyby się rozpocząć a o jakiej zakończyć;
- kto będzie odbierał dziecko na kontakt a kto odprowadzał.

Wniosek powinien być jak najbardziej konkretny, aby w razie potrzeby możliwe było wyegzekwowanie kontaktów. Im bardziej ogólne jest określenie terminów i sposobu kontaktów, tym większe prawdopodobieństwo nadużywania, np. przez drugiego rodzica, przyznanych mu w postanowieniu uprawnień.

Należy pamiętać, że odbywanie kontaktów z dzieckiem jest nie tylko prawem, ale także obowiązkiem. Oznacza to, że jeśli sąd ustanowi kontakty z dzieckiem, to przez ich niewykonywanie można narazić się na nałożenie przez sąd grzywny.

Co to jest opieka naprzemienna?

Polega ona na tym, że dziecko w sytuacji gdy rodzice nie mieszkają razem, przebywa pod opieką raz jednego raz drugiego rodzica przez zbliżony okres (np. 1 tydzień dziecko mieszka u mamy, 1 tydzień mieszka u taty). Zdarzają się również takie sytuacje, że dziecko na stałe mieszka w danym miejscu, a rodzice wprowadzają się na przemian na okres w którym przysługują im kontakty z dzieckiem.

Pomimo że obecnie opieka naprzemienna nie jest wprost zdefiniowana w polskim Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, możliwe jest jej stosowanie. Sąd zazwyczaj stosuje ją, gdy oboje rodzice doszli do porozumienia w tej kwestii i zgodnie o to wnioskuje.

Sąd zwraca uwagę także na to, w jakiej odległości od siebie mieszkają rodzice, czy dojazdy nie będą dla dziecka męczące. Bowiem decydującym czynnikiem o tym, czy sąd zastosuje opiekę naprzemienną, jest dobro dziecka.

Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć we wniosku o ustalenie kontaktów?

We wniosku warto zgłosić dowody na potwierdzenie faktów uzasadniających żądanie uregulowania kontaktów. Na przykład można wskazać świadków, którzy potwierdzą przytaczane twierdzenia - trzeba wówczas wskazać adresy, na jakie sąd ma wysłać do nich wezwania. Dowodami w sprawie mogą być również wydruki smsów, czy wiadomości e-mail, których treść potwierdza utrudnianie bądź uniemożliwianie kontaktów z dzieckiem. Jako dowód możemy również zgłosić opinie psychologów lub pedagogów dotyczących zachowania dziecka i relacji łączących go z rodzicami.

Sąd opiekuńczy może przeprowadzić postępowanie dowodowe także z urzędu, tj. z własnej inicjatywy, gdy uzna, iż dowód ten może przyczynić się do rozpoznania całości sprawy.

Przykładowo sąd może zlecić przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez kuratora sądowego w celu zebrania informacji dotyczących dziecka oraz środowiska, w którym żyje. Kurator po przeprowadzeniu wywiadu opisuje sądowi warunki, w jakich żyje dziecko, przedstawia informacje dotyczące jego edukacji, zdrowia, sposobu spędzania przez niego wolnego czasu, relacji z rodzicami i innymi członkami rodziny oraz rówieśnikami.

Sąd (na wniosek strony lub z urzędu) z pewnością przeprowadzi również dowód z przesłuchania przedstawicieli ustawowych dziecka (najczęściej rodziców).

Czy sąd może wysłuchać małoletniego w postępowaniu o ustalenie kontaktów?

Sąd w sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka (czyli także w sprawach o ustalenie kontaktów) wysłucha je, jeżeli jego rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości na to pozwala. Sąd uwzględni w miarę możliwości rozsądne życzenia dziecka wyrażone podczas wysłuchania, np. dotyczące tego z którym rodzicem dziecko chciałoby zamieszkać.

Wysłuchanie odbywa się poza salą posiedzeń sądowych. Należy jednak mieć na uwadze, że takie przesłuchanie dziecka może być dla niego dużym stresem, dlatego przed wystąpieniem o dopuszczenie tego dowodu należy rozważyć, czy jego przeprowadzenie jest konieczne.

Jaka jest opłata od wniosku o ustalenie kontaktów?

Od wniosku o uregulowanie kontaktów z dzieckiem pobierana jest opłata stała w wysokości 100 zł (art. 23 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Jeżeli wniosek o uregulowanie kontaktów dotyczy więcej niż jednego dziecka, odpowiednio należy uiścić wielokrotność opłaty (np. troje dzieci – należy wpłacić 300 zł).

W przypadku gdy wnioskodawcy nie stać na uiszczenie opłaty, może złożyć wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych w całości lub części.

Czego dotyczy wniosek o zabezpieczenie kontaktów?

Od wniesienia wniosku o ustalenie kontaktów z dzieckiem do wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia regulującego tę kwestię może upłynąć wiele czasu. Przez ten okres relacje pomiędzy dzieckiem a jego bliskimi mogą się bardzo osłabić. W związku z tym każda ze stron może złożyć wniosek o udzielenie zabezpieczenia kontaktów na czas trwania postępowania.

Orzeczenie o zabezpieczeniu jest natychmiast wykonalne, co oznacza, że z chwilą jego wydania istnieje możliwość realizowania kontaktów z dzieckiem, nawet jeśli druga strona złoży zażalenie.

Należy jednak pamiętać, że postanowienie o zabezpieczeniu nie przesądza o ostatecznym kształcie kontaktów. W orzeczeniu kończącym postępowanie sąd może uregulować zakres kontaktów w inny sposób. Będzie to uzależnione od wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie ustalenia kontaktów?

Na postanowienie sądu I instancji (rejonowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (okręgowego) za pośrednictwem sądu I instancji. Wyjątkiem są sprawy o ustalenie kontaktów rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas od wyroku sądu I instancji (okręgowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (apelacyjnego).

Natomiast na postanowienie sądu II instancji nie przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego.

WAŻNE! Apelację składamy „za pośrednictwem sądu I instancji”, który wydał zaskarżone postanowienie – czyli w nagłówku wskazujemy nazwę i adres tego sądu i na ten adres wysyłamy pismo. Mamy na to dwa tygodnie od doręczenia skarżącemu postanowienia z uzasadnieniem. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia należy złożyć w terminie 7 dni od ogłoszenia orzeczenia.

Uwaga!

Sąd opiekuńczy może zmienić rozstrzygnięcie w sprawie kontaktów, jeżeli wymaga tego dobro dziecka. Oznacza to, że nawet prawomocne postanowienie sądu może zostać zmienione, gdy zaistnieją okoliczności, które to uzasadniają.

Wniosek o taką zmianę można złożyć, gdy dotychczasowa forma, zgodna z obowiązującym orzeczeniem sądu, **nie może lub nie powinna być realizowana**.

Przykład:

Kontakty ojca z dzieckiem były ustalone od poniedziałku do piątku. Obecnie ojciec dostał pracę za granicą i będzie przyjeżdżał do Polski w co drugi weekend i wtedy chce mieć kontakty z dzieckiem. Wówczas może wnieść do sądu o zmianę ustalonych kontaktów z dzieckiem.

Czy w czasie epidemii COVID-19 drugi rodzic ma prawo odmówić mi kontaktu z dzieckiem?

W okresie pandemii COVID-19 obowiązują wszystkie postanowienia sądów w zakresie osobistych kontaktów z małoletnimi dziećmi. W mocy pozostają zarówno postanowienia prawomocne, jak i nieprawomocne, lecz natychmiast wykonalne, wydane w trybie zabezpieczenia.

W sytuacji kiedy jeden z rodziców uniemożliwi drugiemu rodzicowi wykonanie kontaktów z dzieckiem istnieje możliwość wystąpienia do sądu z wnioskiem o zagrożenie nakazem zapłaty za każdorazowe utrudnianie kontaktu (np. o zagrożenie, że rodzic nie wydający dziecka na kontakt ma zapłacić drugiemu z rodziców kwotę 500 zł za każdą sytuację kiedy kontakt nie zostanie zrealizowany).

Odmowa wykonania orzeczenia sądu może wynikać jedynie z zakazów wynikających z zastosowanej kwarantanny, np. jeśli jeden z rodziców został skierowany na kwarantanną przez sanepid, oczywistym jest że w tym czasie nie ma możliwości aby odbył kontakt z dzieckiem.

Przykładowy wniosek o ustalenie kontaktów

Warszawa, dnia 15 maja 2020 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

III Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. Marszałkowska 82; 00-517 Warszawa

Wnioskodawca: Adam Kowalski

ul. Krucza 200/38; 00-517 Warszawa

PESEL: 84112123456

Uczestniczka: Anna Kowalska

ul. Żurawia 100/25; 00-517 Warszawa

PESEL: 84112565443

Opłata od wniosku o ustalenie kontaktów: 100 zł

WNIOSEK O USTALENIE KONTAKTÓW
wraz z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia

Działając w imieniu własnym wnoszę o:

- 1) ustalenie kontaktów wnioskodawcy Adama Kowalskiego z małoletnią córką stron – Katarzyną Kowalską, urodzoną w dniu 18 lipca 2009 r. w Warszawie (PESEL: 09071889787) w ten sposób, że będą się one odbywały poza miejscem zamieszkania matki:
  - a. co drugi weekend od soboty od godz. 9.00, kiedy ojciec odbierze dziecko z miejsca zamieszkania do poniedziałku, gdy zaprowadzi dziecko do szkoły,
  - b. w każdą środę od godz. 16.00, kiedy ojciec odbierze dziecko z miejsca zamieszkania do godz. 20.00 kiedy ojciec odprowadzi dziecko do miejsca zamieszkania po skończonym kontakcie,

a ponadto:

- 2) w okresie świąt Wielkanocnych od godziny 8.00 w Wielki Piątek do Niedzieli Wielkanocnej do godz. 13.00 w lata parzyste i od Niedzieli Wielkanocnej od godz. 13.00 do ostatniego dnia Świąt do godz. 21.00 w lata nieparzyste, przy czym ojciec odbierze dziecko z miejsca zamieszkania i odwiezie do miejsca zamieszkania po skończonym kontakcie ;
- 3) w okresie świąt Bożego Narodzenia od godziny 8.00 w dniu 24 grudnia do godz. 13.00 w dniu 25 grudnia w lata parzyste i od godz. 13.00 w dniu 25 grudnia do godz. 21.00 w dniu 26 grudnia w lata nieparzyste, przy czym ojciec odbierze dziecko z miejsca zamieszkania i odwiezie do miejsca zamieszkania po skończonym kontakcie;
- 4) w okresie wakacji letnich od 1 lipca, godz. 08.00 do 15 lipca, godz. 20.00 i od 1 sierpnia, godz. 8.00 do 15 sierpnia godz. 20.00 przy czym ojciec odbierze dziecko z miejsca zamieszkania i odwiezie do miejsca zamieszkania po skończonym kontakcie;

- 5) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu ze świadków:
  - a) Krystyny Kowalskiej; ul. Mickiewicza 8/16, 00-089 Warszawa;
  - b) Juliusza Kwiatkowskiego; ul. Słowackiego 5/10; 00-178 Warszawa;na fakt uniemożliwiania przez uczestniczkę kontaktów wnioskodawcy z córką, umiejętności wnioskodawcy w zakresie zaopiekowania się córką, więzi emocjonalnej córki stron z matką i ojcem, dążenia wnioskodawcy do kontaktu z córką;
- 6) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z następujących dokumentów:
  - a) odpisu aktu urodzenia małoletniej Katarzyny Kowalskiej na fakt potwierdzenia pochodzenia małoletniej;
  - b) wydruków z historii połączeń wykonywanych na telefonie uczestnika;
  - c) wydruków wiadomości sms wykonywanych na telefonie uczestnika na fakt podejmowania przez uczestnika prób kontaktu z córką i uczestniczką;
- 7) zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu.

Ponadto na podstawie art. 755 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego wnoszę o:

- 8) udzielenie na czas toczącego się postępowania zabezpieczenia poprzez ustalenie kontaktów wnioskodawcy Adama Kowalskiego z małoletnią córką stron – Katarzyną Kowalską, urodzoną w dniu 18 lipca 2009 r. w Warszawie (PESEL: 09071889787) w wymiarze i w zakresie wskazanym w punkcie 1 powyżej.

Wobec treści art. 187 § 1 pkt 3 w zw. z art. 511 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego wskazuję, iż strony nie podjęły prób mediacji lub innych pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów, gdyż obecnie są silnie skonfliktowane.

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu należy zwięźle opisać sytuację pomiędzy stronami i uzasadnić, dlaczego sąd powinien uwzględnić wniosek.

Adam Kowalski

(odręczny podpis)

Załączniki:

- 1) odpis pisma wraz z załącznikami;
- 2) dowód uiszczenia opłaty od wniosku o ustalenie kontaktów;
- 3) odpis aktu urodzenia małoletniej Katarzyny Kowalskiej,
- 4) wydruk z historii połączeń wykonywanych na telefonie uczestnika;
- 5) wydruk wiadomości sms wykonywanych na telefonie uczestnika.

*tutaj chodzi o kopię głównego pisma wysłanego do sądu

II. Władza rodzicielska

Co to jest władza rodzicielska i komu przysługuje?

Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw. Dziecko pozostające pod władzą rodzicielską winno rodzicom posłuszeństwo, a w sprawach, w których może samodzielnie podejmować decyzje i składać oświadczenia woli, powinno wysłuchać opinii i zaleceń rodziców formułowanych dla jego dobra. Rodzice przed powzięciem decyzji w ważniejszych sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka powinni je wysłuchać, jeżeli rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości dziecka na to pozwala, oraz uwzględnić w miarę możliwości jego rozsądne życzenia. Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania.

Dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską, która co do zasady przysługuje obojgu rodzicom. Jeżeli jedno z rodziców nie żyje albo nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, władza rodzicielska przysługuje drugiemu z rodziców. To samo dotyczy wypadku, gdy jedno z rodziców zostało pozbawione władzy rodzicielskiej albo gdy jego władza rodzicielska uległa zawieszeniu. Jeżeli żadnemu z rodziców nie przysługuje władza rodzicielska albo jeżeli rodzice są nieznani, ustanawia się dla dziecka opiekę.

WAŻNE! Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych.

Jak można ograniczyć władzę rodzicielską?

Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd może orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców.

Jeżeli władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki

względem dziecka, sąd opiekuńczy pozbawi rodziców władzy rodzicielskiej. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w stosunku do jednego z rodziców.

W razie przemijającej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej sąd opiekuńczy może orzec jej zawieszenie. Zawieszenie będzie uchylone, gdy jego przyczyna odpadnie.

Pozbawienie władzy rodzicielskiej, jej organicznie lub zawieszenie może być orzeczone także w wyroku orzekającym rozwód, separację albo unieważnienie małżeństwa.

Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy wyda odpowiednie zarządzenia, w szczególności sąd opiekuńczy może:

- zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną, skierować małoletniego do placówki wsparcia dziennego, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub skierować rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń;
- określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu, albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun;
- poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;
- skierować małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi;
- zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo powierzyć tymczasowo pełnienie funkcji rodziny zastępczej małżonkom lub osobie, niespełniającym warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej;

- powierzyć zarząd majątkiem małoletniego ustanowionemu w tym celu kuratorowi.

Kto może złożyć wniosek o odebranie/ ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?

Każdy z rodziców może złożyć taki wniosek. Ponadto postępowanie może zostać wszczęte z urzędu przez sąd. Należy pamiętać, że każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

Co powinien zawierać wniosek o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?

We wniosku należy wskazać:

- sąd, do którego jest skierowany wniosek;
- swoje (tj. wnioskodawcy) imię i nazwisko;
- adres;
- numer PESEL;
- dane dotyczące pozostałych uczestników postępowania (najczęściej drugiego rodzica).

Należy także:

- sformułować wniosek, tj. wskazać czy wnosimy o odebranie danej osobie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem czy też jej ograniczenie (jeśli ograniczenie to w jakim zakresie) bądź zawieszenie;
- uzasadnić wniosek wskazując przyczyny, dla których władza rodzicielska powinna być odebrana/ograniczona/zawieszona;
- zawrzeć informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

Można również:

- wnieść o przeprowadzenie dowodów na potwierdzenie przedstawianych faktów.

Do wniosku powinien zostać dołączony:

- akt urodzenia dziecka, który potwierdza istnienie między stronami sprawy więzów rodzinnych;
- dowód uiszczenia opłaty od wniosku (o ile nie został złożony wniosek o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych).

Wniosek należy podpisać i złożyć go wraz z załącznikami w jednym egzemplarzu dla sądu i po jednym dla każdego uczestnika postępowania.

Gdzie należy skierować wniosek o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?

Wniosek należy złożyć do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego, w którego okręgu dziecko posiada miejsce zamieszkania, a w braku miejsca zamieszkania – do sądu opiekuńczego miejsca jego pobytu. Jeżeli brak i tej podstawy - właściwy jest sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Wyjątkiem są sprawy o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas właściwym jest sąd okręgowy przed którym toczy się sprawa o rozwód.

Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć we wniosku o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?

We wniosku warto zgłosić dowody na potwierdzenie faktów uzasadniających żądanie odebranie/ograniczenie/zawieszenie. Na przykład można wskazać świadków, którzy potwierdzą przytoczone twierdzenia - trzeba wówczas wskazać adresy na jakie sąd ma wysłać do nich wezwania. Jako dowód możemy również zgłosić opinie psychologów lub pedagogów dotyczących zachowania dziecka i relacji łączących go z rodzicami.

Sąd opiekuńczy może przeprowadzić postępowanie dowodowe także z urzędu, tj. z własnej inicjatywy, gdy uzna, że dowód ten może przyczynić się do rozpoznania całości sprawy. Przykładowo sąd może zlecić przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez kuratora sądowego w celu zebrania informacji dotyczących dziecka oraz środowiska, w którym żyje. Kurator po przeprowadzeniu wywiadu opisuje sądowi warunki, w jakich żyje dziecko,

przedstawia informacje dotyczące jego edukacji, zdrowia, sposobu spędzania przez niego wolnego czasu, relacji z rodzicami i innymi członkami rodziny oraz rówieśnikami.

Sąd (na wniosek strony lub z urzędu) z pewnością przeprowadzi również dowód z przesłuchania przedstawicieli ustawowych dziecka (najczęściej rodziców).

Jaka jest opłata od wniosku o odebranie/ ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej?

Od wniosku o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej pobierana jest opłata stała w wysokości 100 zł (art. 23 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się również od wniosku o zmianę wyroku orzekającego rozwód lub separację w części dotyczącej władzy rodzicielskiej (art. 37 pkt 2 powołanej ustawy). Jeżeli wniosek o odebranie/ograniczenie/zawieszenie władzy rodzicielskiej dotyczy więcej niż jednego dziecka, odpowiednio należy uiścić wielokrotność opłaty. W przypadku gdy wnioskodawcy nie stać na uiszczenie opłaty, może złożyć wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych w całości lub części.

Nie pobiera się natomiast opłat od wniosku będącego podstawą wszczęcia przez sąd postępowania z urzędu (art. 95 ust. 1 pkt 4 powołanej ustawy).

Czy to że została mi odebrana lub ograniczona władza rodzicielska oznacza, że nie mogę mieć kontaktu z dzieckiem? Czy muszę wówczas płacić alimenty?

Pozbawienie władzy rodzicielskiej jednego z rodziców nie skutkuje zwolnieniem go z obowiązku alimentacyjnego i zakazem kontaktu z dzieckiem. Uprawienie do osobistej styczności z dzieckiem nie jest bowiem zależne od zakresu władzy rodzicielskiej. W dalszym ciągu rodzic ma prawo do osobistych kontaktów z dzieckiem, chyba że zakaz takich spotkań został wydany przez sąd. Zakaz osobistej styczności z dzieckiem może być orzeczony tylko wówczas, jeżeli wymaga tego dobro dziecka.

Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu o odebraniu/ograniczeniu/zawieszeniu władzy rodzicielskiej?

Na postanowienie sądu I instancji (rejonowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (okręgowego) za pośrednictwem sądu I instancji. Wyjątkiem są sprawy rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas od wyroku sądu I instancji (okręgowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (apelacyjnego).

WAŻNE! Apelację składamy „za pośrednictwem sądu I instancji”, który wydał zaskarżone postanowienie – czyli w nagłówku wskazujemy nazwę i adres tego sądu i na ten adres wysyłamy pismo. Mamy na to dwa tygodnie od doręczenia skarżącemu postanowienia z uzasadnieniem. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia należy złożyć w terminie 7 dni od ogłoszenia orzeczenia.

W sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego. Taką skargę może wnieść Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Dziecka lub Rzecznik Praw Obywatelskich w terminie czterech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

Należy jednak pamiętać, że sąd opiekuńczy może zmienić rozstrzygnięcie w przedmiocie władzy rodzicielskiej. Można ją przywrócić, więc nie jest to stan nieodwracalny. Można również pozbawić władzy rodzicielskiej, gdy już została ograniczona, a dobro dziecka za tym przemawia.

Przykładowy wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej

Warszawa, dnia 15 maja 2020 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

III Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. Marszałkowska 82; 00-517 Warszawa

Wnioskodawca: Adam Kowalski,

ul. Krucza 200/38; 00-517 Warszawa

PESEL: 84112565443

Uczestniczka: Anna Kowalska

ul. Żurawia 100/25; 00–517 Warszawa

PESEL: 84112565443

Opłata od wniosku o ograniczenie władzy rodzicielskiej: 100 zł

WNIOSEK O OGRANICZENIE WŁADZY RODZIELSKIEJ

Działając w imieniu własnym wnoszę o:

1. ograniczenie uczestnicze Annie Kowalskiej władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron, Katarzyną Kowalską, urodzoną w dniu 18 lipca 2009 r. w Warszawie (PESEL: 09071889787) do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka w zakresie wyjazdu za granicę na pobyt stały oraz podejmowania planowych zabiegów operacyjnych;
2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu ze świadków:
  - a) Krystyny Kowalskiej; ul. Mickiewicza 8/16, 00-089 Warszawa;
  - b) Juliusza Kwiatkowskiego; ul. Słowackiego 5/10; 00-178 Warszawa;

na fakt braku zainteresowania córką Katarzyną Kowalską przez uczestniczkę Annę Kowalską, w tym braku stałych kontaktów osobistych i telefonicznych z córką; niemożliwości niezwłocznego skontaktowania się wnioskodawcy Adama Kowalskiego z uczestniczką Anną Kowalską w celu podjęcia decyzji dotyczących wspólnej małoletniej córki, występowania u Anny Kowalskiej choroby alkoholowej;

3. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z następujących dokumentów:
  - a) odpisu aktu urodzenia małoletniej Katarzyny Kowalskiej

na fakt potwierdzenia pochodzenia małoletniej

- b) wydruków z historii połączeń wykonywanych na telefonie uczestnika;
- c) wydruków wiadomości sms wykonywanych na telefonie uczestnika

na fakt podejmowania przez uczestnika prób kontaktu z uczestniczką w celu wspólnego podjęcia decyzji dotyczących wspólnej małoletniej córki stron;

4. zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu.

Wobec treści art. 187 § 1 pkt 3 w zw. z art. 511 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego wskazuję, iż strony nie podjęły prób mediacji lub innych pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów, gdyż obecnie są silnie skonfliktowane.

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu należy zwięźle opisać sytuację pomiędzy stronami i uzasadnić, dlaczego sąd powinien uwzględnić wniosek.

Adam Kowalski

(odręczny podpis)

Załączniki:

- 1) odpis pisma wraz z załącznikami;
- 2) dowód uiszczenia opłaty od wniosku o ustalenie kontaktów;
- 3) odpis aktu urodzenia małoletniej Katarzyny Kowalskiej;
- 4) wydruk z historii połączeń wykonywanych na telefonie uczestnika;
- 5) wydruk wiadomości sms wykonywanych na telefonie uczestnika.

*tutaj chodzi o kopię głównego pisma wysłanego do sądu

III. Ustalenie miejsca zamieszkania dziecka

Kto i kiedy może dochodzić ustalenia miejsca zamieszkania dziecka?

Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy. Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

Każdy z rodziców może złożyć wniosek o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie ustalenia miejsca zamieszkania dziecka ma również miejsce w toku postępowania o rozwód.

Co powinien zawierać wniosek o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka?

We wniosku należy wskazać:

- do którego sądu jest on skierowany;
- podać swoje (tj. wnioskodawcy) imię i nazwisko;
- adres;
- numer PESEL;
- a także dane dotyczące pozostałych uczestników postępowania (najczęściej drugiego rodzica).

Należy także sformułować wniosek go uzasadnić.

Można również wnieść o przeprowadzenie dowodów na potwierdzenie przedstawianych faktów.

Do wniosku powinien zostać dołączony:

- akt urodzenia dziecka, który potwierdza istnienie między stronami sprawy więzów rodzinnych

- oraz dowód uiszczenia opłaty od wniosku (o ile nie był składany wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych).

Wniosek należy podpisać i złożyć go wraz z załącznikami w jednym egzemplarzu dla sądu i po jednym dla każdego uczestnika postępowania.

Gdzie należy złożyć wniosek o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka?

Wniosek należy złożyć do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego, w którego okręgu dziecko ma miejsce zamieszkania, a w braku miejsca zamieszkania – do sądu opiekuńczego miejsca jego pobytu. Jeżeli brak i tej podstawy - właściwy jest sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Wyjątkiem są sprawy o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas właściwym jest sąd okręgowy przed którym toczy się sprawa o rozwód.

Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć we wniosku o ustalenie kontaktów?

We wniosku warto zgłosić dowody, które uzasadnią nasze stanowisko. Na przykład można wskazać świadków, którzy potwierdzą przytoczone twierdzenia - trzeba wówczas wskazać adresy, na jakie sąd ma wysłać do nich wezwania. Jako dowód możemy również zgłosić opinie psychologów lub pedagogów dotyczące zachowania dziecka i relacji łączących go z rodzicami, a także dokumenty prywatne (np. opinie psychologiczne) i urzędowe, dowody audialne i wizualne (czyli nagrania i zdjęcia).

Sąd opiekuńczy może przeprowadzić postępowanie dowodowe także z urzędu, tj. z własnej inicjatywy, gdy uzna, że dowód ten może przyczynić się do rozpoznania całości sprawy. Przykładowo sąd może zlecić przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez kuratora sądowego w celu zebrania informacji dotyczących dziecka oraz środowiska, w którym żyje. Kurator po przeprowadzeniu wywiadu opisuje sądowi warunki, w jakich żyje dziecko, przedstawia informacje dotyczące jego edukacji, zdrowia, sposobu spędzania przez niego wolnego czasu, relacji z rodzicami i innymi członkami rodziny oraz rówieśnikami.

Sąd (na wniosek lub z urzędu) z pewnością przeprowadzi również dowód z przesłuchania przedstawicieli ustawowych dziecka (najczęściej rodziców).

Czy sąd może wysłuchać małoletniego w postępowaniu o ustalenie miejsca zamieszkania?

Sąd w sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka (czyli także w sprawach o ustalenie miejsca zamieszkania) wysłucha je, jeżeli jego rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości na to pozwala. Sąd uwzględni w miarę możliwości rozsądne życzenia dziecka wyrażone podczas wysłuchania.

Wysłuchanie odbywa się poza salą posiedzeń sądowych. Należy jednak mieć na uwadze, że przesłuchanie dziecka może być dla niego dużym stresem, dlatego przed wystąpieniem o przeprowadzenie tego dowodu należy rozważyć, czy jego przeprowadzenie jest konieczne.

Jaka jest opłata od wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka?

Od wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka pobiera się opłatę stałą w kwocie 100 zł (art. 23 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Potwierdzenie uiszczenia opłaty należy dołączyć do wniosku. Jeżeli wniosek dotyczy więcej niż jednego dziecka, odpowiednio należy uiszczyć wielokrotność opłaty.

W przypadku gdy wnioskodawcy nie stać na opłatę, może złożyć wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych w całości lub części.

Czego dotyczy wniosek o ustalenie miejsca zamieszkania?

Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest:

- miejsce zamieszkania jego rodziców;
- albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska;
- lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Miejscem zamieszkania rodziców (rodzica) jest miejscowość, w której przebywają oni z zamiarem stałego pobytu.

Z wnioskiem o ustalenie miejsca zamieszkania może wystąpić każdy z rodziców lub opiekunów małoletniego.

W orzeczeniu sąd nie ustala miejsca zamieszkania dziecka pod konkretnym adresem, a nawet w określonej miejscowości, ale ustala, że miejscem zamieszkania dziecka będzie miejsce zamieszkania danego rodzica. O miejscu zamieszkania dziecka przy jednym z rodziców sąd orzeka również w wyroku rozwodowym.

Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa.

Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, tzn.:

- przebywa przemiennie u obojga rodziców, tak że nie da się określić, u którego z nich przebywa na stałe;
- albo przebywa na stałe u osoby trzeciej, np. u dziadków lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej, czy innej formie pieczy zastępczej,

miejsce zamieszkania dziecka określa sąd opiekuńczy.

Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie ustalenia miejsca zamieszkania?

Na postanowienie sądu I instancji (rejonowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (okręgowego) za pośrednictwem sądu I instancji. Wyjątkiem są sprawy o ustalenie miejsca zamieszkania dziecka rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas od wyroku sądu I instancji (okręgowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (apelacyjnego).

Natomiast na postanowienie sądu II instancji nie przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego.

WAŻNE! Apelację składamy „za pośrednictwem sądu I instancji”, który wydał zaskarżone postanowienie – czyli w nagłówku wskazujemy nazwę i adres tego sądu i na ten adres wysyłamy pismo. Mamy na to dwa tygodnie od doręczenia skarżącemu postanowienia z uzasadnieniem. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia należy złożyć w terminie 7 dni od ogłoszenia orzeczenia

Przykład wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania

Warszawa, dnia ..... roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie

VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. Kocjana 3

01-473 Warszawa

Wnioskodawczyni: Anna Nowak

PESEL: 00000000000

zam. ul. Krótka 1/1, 00-000 Warszawa

Uczestnik: Jan Nowak

PESEL: 00000000000

zam. ul. Długa 1/1, 00 – 000 Warszawa

Opłata od wniosku: 100,00 zł (słownie: sto złotych 00/100)

WNIOSEK

o ustalenie miejsca zamieszkania małoletniego dziecka

Ja, Anna Nowak, działając w imieniu własnym, na podstawie art. 26 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku - Kodeks cywilny w zw. z art. 97 § 2 Ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku - Kodeks rodzinny i opiekuńczy, wnoszę o:

1. zmianę orzeczenia Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza w Warszawie z dnia 10 marca 2019 roku w sprawie za sygn. akt: VI Nsm 10/19, poprzez ustalenie miejsca zamieszkania małoletniego Adama Nowaka urodzonego w dniu 05 stycznia 2015 roku w Warszawie w każdorazowym miejscu zamieszkania wnioskodawczyni;

2. udzielenie zabezpieczenia na czas trwania niniejszego postępowania poprzez ustalenie miejsca zamieszkania małoletniego Adama Nowaka w każdorazowym miejscu zamieszkania wnioskodawczyni;
3. zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni zwrotu kosztów procesu, według norm przepisanych;
4. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:
  - a) ... – jako potwierdzających fakt ...:
  - b) ... – jako potwierdzających fakt: ...:(np. dowody z dokumentów, dowody z zeznań świadków)

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. wnioskodawczyni wskazuje, że strony nie podejmowały prób mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, gdyż z uwagi na zaistniały między stronami konflikt wnioskodawczyni nie widzi możliwości polubownego rozwiązania niniejszej sprawy.

UZASADNIENIE

W tym miejscu należy opisać wszelkie okoliczności potwierdzające stan faktyczny, warto także poprzeć go stanem prawnym (przepisy, komentarze oraz orzeczenia SN).

(odręczny podpis)

Załączniki:

- odpis wniosku wraz z załącznikami;
- dowód opłaty wniosku;
- dokumenty dołączone do wniosku.

*odpis znaczy kopia

IV. Ustalenie ojcostwa

Kto i w jakiej sytuacji może dochodzić ustalenia ojcostwa w sądzie?

Sądowe ustalenie ojcostwa dziecka może dotyczyć sytuacji, gdy:

- nie zachodzi domniemanie, że ojcem jest mąż matki lub takie domniemanie zostało obalone, np. gdy małżonkowie od lat nie żyją ze sobą i mają innych partnerów nie zachodzi przypuszczenie, że jej mąż jest ojcem jej dziecka;
- nie nastąpiło uznanie ojcostwa lub doszło do ustalenia bezskuteczności uznania.

Ustalenie ojcostwa na drodze sądowej może dotyczyć takich przypadków, kiedy dziecko:

- nie urodziło się w małżeństwie;
- narodziło się w małżeństwie, lecz domniemanie pochodzenia od męża jego matki zostało obalone;
- które nie zostało uznane przez ojca;
- doszło do ustalenia bezskuteczności tego uznania.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje trzy sposoby ustalenia ojcostwa:

- domniemanie pochodzenia ojca od męża matki;
- uznanie dziecka przez ojca;
- sądowe ustalenie ojcostwa.

W trakcie postępowania o ustalenie ojcostwa bardzo ważną rolę spełnia domniemanie, że ojcem dziecka jest ten, kto obcował z matką dziecka nie dawniej niż w trzechsetnym, a nie później niż w sto osiemdziesiątym pierwszym dniu przed urodzeniem się dziecka.

Takie domniemanie może być obalone poprzez wykazanie, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne. Jeśli ekspertyza sądowa i lekarska wykluczają ojcostwo pozwanego, powództwo zostaje oddalone.

Sąd może zasądzić alimenty na rzecz dziecka od ustalonego ojca.

Sąd w sprawach o ustalenie ojcostwa dopuszcza różne dowody, np. zeznania świadków na temat charakteru relacji między powodem a pozwanym. W sprawach o ustalenie ojcostwa ważnymi dowodami są również wyniki badań DNA.

Pozew o ustalenie ojcostwa mogą złożyć osoby bezpośrednio zainteresowane tą kwestią:

1. **Dziecko** może samodzielnie wytoczyć powództwo po uzyskaniu pełnoletności, w imieniu dziecka małoletniego występuje jego przedstawiciel ustawowy.
2. **Matka** może żądać sądowego ustalenia ojcostwa niezależnie od braku władzy rodzicielskiej i sprzeciwu opiekuna dziecka, a jeżeli nie ma zdolności do czynności prawnych, powództwo może wytoczyć jej przedstawiciel ustawowy za zgodą sądu opiekuńczego. Natomiast jeżeli matka nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, tzn. jest niepełnoletnia, z powództwem może wystąpić jej przedstawiciel ustawowy - przy czym nie jest wymagana zgoda sądu opiekuńczego.
3. Domniemany ojciec dziecka.
4. Prokurator.

Jakie elementy powinien zawierać pozew o ustalenie ojcostwa?

a) Określenie sądu i stron

W pozwie należy oznaczyć sąd, imię i nazwisko lub nazwę stron, miejsce zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników.

b) Określenie żądania

W pozwie należy sformułować wniosek, że pozwany jest ojcem dziecka.

W pozwie o ustalenie ojcostwa mogą znaleźć się również następujące wnioski:

- o zasądzenie alimentów na rzecz dziecka;
- o pokrycie wydatków poniesionych przez matkę dziecka w związku z ciążą i porodem oraz kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie połogu;
- o pokrycie innych wydatków matki dziecka lub szczególnych strat majątkowych;
- o nadanie wyrokowi w części zasądzającej alimenty rygoru natychmiastowej wykonalności;
- nadanie dziecku nazwiska ojca (w sytuacji, gdy dziecko ukończyło lat 13, do nadania nazwiska ojca potrzebne jest też wyrażenie zgody przez dziecko osobiście);

- o orzeczenie, że pozwanemu nie będzie przysługiwała władza rodzicielska nad dzieckiem;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu.

c) Uzasadnienie

W pozwie o ustalenie ojcostwa należy uzasadnić swoje stanowisko oraz wskazać dowody na ich poparcie. Każde żądanie musi być poparte określonymi dowodami. Mogą to być dowody z dokumentów, jak i zeznania świadków oraz wyniku badań lekarskich.

d) Podpis i Załączniki

Pozew o ustalenie ojcostwa należy własnoręcznie podpisać. W pozwie należy wymienić:

- wszystkie załączniki, które składamy do sądu;
- oraz dodatkowe odpisy (czyli kopie) wniosku i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom – tyle odpisów ilu uczestników.

Gdzie należy złożyć pozew o ustalenie ojcostwa?

O ustaleniu ojcostwa orzeka sąd rejonowy w procesie, w postępowaniu odrębnym (art. 453 i następnie Kodeksu Postępowania Cywilnego). Pozew o ustalenie ojcostwa można wnieść do sądu rejonowego:

w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania,

według miejsca zamieszkania osoby uprawnionej (powoda).

Jeżeli pozwany nie ma miejsca zamieszkania ani pobytu w kraju, powództwo należy wytoczyć wyłącznie według miejsca zamieszkania powoda (czyli osoby, która składa pozew).

Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć w pozwie o ustalenie ojcostwa?

Każde żądanie musi być poparte określonymi dowodami. Mogą to być dokumenty, jak i zeznania świadków oraz wyniki badań lekarskich.

Najpewniejszym dowodem dla sądu w sprawach o ustalenie ojcostwa czy zaprzeczenie ojcostwa jest wynik badania genetycznego. Test na ojcostwo można zlecić bez skierowania

z sądu. Dzięki temu możemy wybrać dogodne laboratorium, miejsce i termin badania. Bardzo często pozwala to skrócić całe postępowanie i szybciej rozwiązać sytuację prawną.

Jaka jest opłata od pozwu o ustalenie ojcostwa?

Na podstawie art. 96 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych od pozwu w sprawie o ustalenie ojcostwa i roszczeń z tym związanych nie pobiera się opłaty.

Jak mogę się odwołać od orzeczenia sądu w przedmiocie ustalenia powództwa?

Od orzeczenia w przedmiocie ustalenia ojcostwa przysługuje apelacja do sądu II instancji, czyli do sądu okręgowego.

Jeśli chcemy się odwołać, w pierwszej kolejności składamy wniosek o sporządzenie uzasadnienia w terminie 7 dni od ogłoszenia orzeczenia. Po otrzymaniu orzeczenia wraz z uzasadnieniem mamy 2 tygodnie na apelację.

WAŻNE! Apelację składa się za pośrednictwem sądu rejonowego, który wydał zaskarżone postanowienie, tzn. że apelację wysyłamy na adres sądu rejonowego.

Przykład pozwu o ustalenie ojcostwa

Warszawa, dnia .....

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie

VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. Kocjana 3

01-473 Warszawa

Powodowie: małoletni Adam Nowak PESEL: 00000000000

działający przez matkę Annę Nowak PESEL: 00000000000

zam. ul. Krótka 1/1, 00-000 Warszawa

Pozwany: Jan Kowalski, PESEL: 00000000000

zam. ul. Długa 1/1, 00 – 000 Warszawa

POZEW

o ustalenie ojcostwa

W imieniu małoletniego powoda Adama Nowaka i własnym wnoszę o:

1. Ustalenie, że pozwany Jan Kowalski, urodzony ..... r. w ....., jest ojcem małoletniego Adam Nowaka, urodzonego ..... r. w ....., syna powódki Anny Nowak, którego akt urodzenia sporządzony został w Urzędzie Stanu Cywilnego w..... za numerem .....,
2. Nadanie małoletniemu Adamowi Nowakowi nazwiska ojca "Kowalski",
3. Orzeczenie, że pozwanemu będzie przysługiwała władza rodzicielska nad małoletnim Adamem Nowakiem.
4. Zasądzenie od pozwanego Jana Kowalskiego na rzecz małoletniego powoda Adama Nowaka alimentów w kwocie ..... (słownie: .....) złotych miesięcznie przy czym alimenty te mają być płatne poczynając od dnia ..... do..... dnia każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat do rąk Anny Nowak - matki małoletniego, jako jego ustawowej przedstawicielki,
5. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu według norm przepisanych,
6. Nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.
7. Ponadto wnoszę o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów:
  - a) – jako potwierdzających fakt ...:
  - b) – jako potwierdzających fakt: ...:(np. dowody z dokumentów, dowody z zeznań świadków)

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. powódka wskazuje, że strony nie podejmowały prób mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, gdyż z uwagi na zaistniały między stronami konflikt powódka nie widzi możliwości polubownego rozwiązania niniejszej sprawy.

Uzasadnienie

W uzasadnieniu strona powodowa musi podać wszystkie okoliczności które wskazują na pochodzenie dziecka. Musi podać w szczególności okoliczności poczęcia dziecka. Powołać wszystkie dostępne dowody w sprawie.

Przykładowe dowody:

- zeznania świadków;
- przesłuchanie powódki i pozwanego;
- badanie genetyczne;
- odpis aktu urodzenia małoletniego.

W tym stanie rzeczy niniejsze powództwo jest w pełni uzasadnione.

odręczny podpis powódki

Załączniki:

1. Odpis pozwu* wraz z załącznikami,
2. Odpis zupełny aktu urodzenia,
3. Dokumenty

*tutaj chodzi o kopię pozwu

V. Zaprzeczenie ojcostwa

Kto i kiedy może dochodzić zaprzeczenia ojcostwa przed sądem?

Zaprzeczenie ojcostwa następuje przez wykazanie, że mąż matki nie jest ojcem dziecka (art. 67 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Termin na wniesienie powództwa o zaprzeczenie ojcostwa może być różny. Jest uzależniony od tego, kto występuje z nim do sądu.

1. Mąż matki może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa najpóźniej **po upływie 6 miesięcy** od dnia kiedy dowiedział się o urodzeniu dziecka przez żonę.
2. Matka dziecka może wnieść pozew **przed upływem 6 miesięcy** od dnia, gdy dziecko się urodziło.
3. Dziecko natomiast takie powództwo może wnieść dopiero po osiągnięciu pełnoletniości, ale nie później niż **po upływie 3 lat** od dnia uzyskania pełnoletniości.
4. Prokurator - zawsze; ustawodawca nie ogranicza jego uprawnień w czasie.

Zaprzeczenie ojcostwa jest **niedopuszczalne** po śmierci dziecka.

Co powinien zawierać pozew o zaprzeczenia ojcostwa?

a) Określenie sądu i stron

W pozwie należy oznaczyć sąd, imię i nazwisko lub nazwę stron, miejsce zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników.

b) Określenie żądania i Uzasadnienie

Gdy powodem jest:

Mąż matki - zaprzeczając ojcostwu, musi udowodnić, że nie jest ojcem dziecka. Mężczyzna wytacza powództwo przeciwko swojej żonie oraz dziecku. W przypadku, gdy matka nie żyje, powództwo wytacza się tylko przeciwko dziecku.

Matka dziecka – może wnieść powództwo o zaprzeczenie ojcostwa. Jest ono wytaczane przeciwko ojcu i dziecku.

Dziecko - taką możliwość posiada również samo dziecko po dojściu do pełnoletniości. Ma na to 3 lata od jej uzyskania. Powództwo powinno być wytoczone przeciwko mężowi swojej

matki i matce, a jeżeli matka nie żyje to przeciwko jej mężowi. Jeżeli mąż matki nie żyje, powództwo powinno być wytoczone przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy.

Prokurator - powództwo o zaprzeczenie ojcostwa może wytoczyć również prokurator w każdym czasie.

Sprawy o zaprzeczenie ojcostwa rozpatrywane są przez sąd rejonowy właściwy dla miejsca zamieszkania pozwanego.

c) Podpis i Załączniki

Pozew o zaprzeczenie ojcostwa należy własnoręcznie podpisać. W pozwie należy wymienić wszystkie załączniki, które składamy do sądu oraz dodatkowe odpisy wniosku i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom.

Gdzie należy złożyć pozew o zaprzeczenie ojcostwa?

Sądem właściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy o zaprzeczenie ojcostwa jest sąd rejonowy (art. 16 i 17 pkt 1 Kodeksu postępowania cywilnego). Sądem właściwym miejscowo jest sąd I instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania.

Jakie wnioski dowodowe można zawrzeć w pozwie o zaprzeczenie ojcostwa?

Zaprzeczenie ojcostwa następuje przez wykazanie, że mąż matki nie jest ojcem dziecka. Najpewniejszym dowodem jest oczywiście dowód z badania DNA. Ale można domniemanie obalić też w inny sposób, np. wykazując, że mąż matki był za granicą, gdy ta zaszła w ciążę, że nie mógł być ojcem ze względów zdrowotnych, lub że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne.

Jaka jest opłata od pozwu o zaprzeczenie ojcostwa?

Na podstawie art. 27 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych od pozwu w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa pobiera się opłatę stałą w kwocie 200 zł.

Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie zaprzeczenia ojcostwa?

Od wyroku sądu I instancji (rejonowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (okręgowego) za pośrednictwem sądu I instancji. Wyjątkiem są sprawy o ustalenie kontaktów rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas od wyroku sądu I instancji (okręgowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (apelacyjnego).

Na wyrok sądu II instancji przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego.

WAŻNE! Apelację składamy „za pośrednictwem sądu I instancji”, który wydał zaskarżone postanowienie – czyli w nagłówku wskazujemy nazwę i adres tego sądu i na ten adres wysyłamy pismo. Mamy na to dwa tygodnie od doręczenia skarżącemu postanowienia z uzasadnieniem. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia należy złożyć w terminie 7 dni od ogłoszenia orzeczenia.

Przykład pozwu o ustalenie ojcostwa

Warszawa, dnia .....

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie

VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. Kocjana 3

01-473 Warszawa

Powód: Jan Nowak, PESEL: 00000000000

zam. ul. Długa 1/1

Pozwani

1. mały Adam Nowak, PESEL: 00000000000, zam. ul. Krótka 1/1, 00-000 Warszawa

2. Anna Nowak, PESEL: 00000000000, zam. ul. Krótka 1/1, 00-000 Warszawa

Opłata sądowa: 200,00 zł

POZEW

o zaprzeczenie ojcostwa

Wnoszę o:

1. 1.ustalenie, że małoletni pozwany Adam Nowak, urodzony przez pozwaną Annę Nowak w dniu 01.05.2020 r. w Warszawie, nie jest synem powoda Jana Nowaka urodzonego w dniu 10 maja 1985 r., w Warszawie;
2. zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych;
3. Ponadto wnoszę o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów:
  - a) ... – jako potwierdzających fakt ...:
  - b) ... – jako potwierdzających fakt: ...:(np. dowód z badan DNA, dowody z dokumentów, dowody z zeznań świadków)

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. powód wskazuje, że strony nie podejmowały prób mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, gdyż z uwagi na zaistniały między stronami konflikt powód nie widzi możliwości polubownego rozwiązania niniejszej sprawy.

Uzasadnienie

Powód i pozwana zawarli związek małżeński dnia 10 lipca 2013 r.

Dowód: skrócony odpis aktu małżeństwa.

Dnia 01 maja 2010r. pozwana Anna Nowak urodziła syna – pozwanego Adama Nowaka, który nie jest synem powoda Jan Nowaka.

Dowód: skrócony odpis aktu urodzenia małoletniego pozwanego

W okresie od lipca 2009 r. do marca 2010 r. powód przebywał nieprzerwanie w celach zarobkowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki, podczas gdy jego żona pozostała w kraju.

Dowód: dokumenty potwierdzające pobyt oraz wykonywanie pracy za granicą

Nie jest więc możliwe, aby to powód był ojcem małoletniego.

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

Jan Kowalski

Załączniki:

1. trzy/cztery odpisy pozwu wraz z załącznikami;
2. odpis zupełny aktu urodzenia małoletniego;
3. odpis aktu małżeństwa;
4. dokumenty potwierdzające pobyt oraz wykonywanie pracy za granicą.

**tutaj chodzi o kopię pozwu

Uwagi!

Reprezentacja małoletniego dziecka. Jeżeli pozwanym w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa jest małoletnie dziecko, to wtedy jest zasadą, że dziecko jest reprezentowane przez ustanowionego w tym celu kuratora (art. 98 § 2 i art.99 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

W sprawie o zaprzeczenie ojcostwa odpis pozwu doręcza się prokuratorowi i zawiadamia się go o terminach rozprawy (art. 457 Kodeksu postępowania cywilnego). Powoduje to obowiązek doręczenia o pozwu o zaprzeczenie ojcostwa dodatkowego odpisu pozwu i załączników dla prokuratora.

VI. Rozstrzygnięcia sądu o istotnych sprawach dziecka

W jakich sprawach mogę zwrócić się do sądu o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka?

Poprzez pojęcie „istotnych spraw dziecka” należy rozumieć takie sprawy, które nie są związane z codziennym funkcjonowaniem dziecka. Orzecznictwo dokładnie to określa. Są to kwestie dotyczące m.in. wyboru szkoły, miejsca pobytu dziecka, zmiany nazwiska dziecka w trybie administracyjnym, sposobu leczenia, sposobu spędzania wakacji, w tym wyjazdu za granicę, zabezpieczenia dziecku należnych mu alimentów w przypadku, gdy wyjedzie za granicę rodzic zobowiązany do alimentacji.

Co powinien zawierać wniosek o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?

1. Określenie sądu i stron

We wniosku należy wskazać:

- sąd;
- imię i nazwisko lub nazwę stron;
- PESEL;
- miejsce zamieszkania lub siedziby stron;
- przedstawicieli ustawowych i pełnomocników stron.

2. Określenie żądania

W sytuacji, gdy brakuje zgody jednego z rodziców dziecka, należy złożyć do sądu wniosek o zastępcze wyrażenie zgody czyli wniosek o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka.

We wniosku należy wskazać treść rozstrzygnięcia o jakie wnioskuje rodzic np. Wnoszę o wydanie zezwolenia na wyjazd małoletniego ....., syna wnioskodawczyni i uczestnika postępowania, urodzonego w dniu ..... roku w ..... na wyjazd w okresie ..... wraz z wnioskodawczynią do Niemiec w celu spędzenia urlopu wypoczynkowego u rodziny wnioskodawczyni.

3. Uzasadnienie

We wniosku o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka należy uzasadnić swoje stanowisko oraz wskazać dowody na ich poparcie. Każde żądanie musi być poparte określonymi dowodami. Mogą to być dokumenty, jak i zeznania świadków.

4. Podpis i Załączniki

Wniosek o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka należy własnoręcznie podpisać. We wniosku należy wymienić wszystkie załączniki, które składamy do sądu oraz dodatkowe odpisy wniosku i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom. Dołączone do wniosku pisma powinny zostać złożone w oryginałach.

Gdzie należy złożyć wniosek o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?

Wniosek składa się do sądu opiekuńczego (Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu dziecka.

Jaka jest opłata od wniosku o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?

Od wniosku pobierana jest opłata stała w wysokości 100 zł. (art. 23 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Uwaga!

Jeżeli wniosek dotyczy więcej niż jednego dziecka, odpowiednio należy uiścić wielokrotność opłaty.

Jeśli wnioskodawcy nie stać na opłatę, może złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub części. Nie pobiera się natomiast opłat od wniosku będącego podstawą wszczęcia przez sąd postępowania z urzędu (art. 95 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Jak mogę się odwołać od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie o rozstrzygnięcie sądu o istotnych sprawach dziecka?

Na postanowienie sądu I instancji (rejonowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (okręgowego) za pośrednictwem sądu I instancji. Wyjątkiem są sprawy o ustalenie kontaktów rozstrzygane w toku postępowania rozwodowego – wówczas od wyroku sądu I instancji (okręgowego) przysługuje apelacja do sądu II instancji (apelacyjnego).

Natomiast na postanowienie sądu II instancji nie przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego.

WAŻNE! Apelację składamy „za pośrednictwem sądu I instancji”, który wydał zaskarżone postanowienie – czyli w nagłówku wskazujemy nazwę i adres tego sądu i na ten adres wysyłamy pismo. Mamy na to dwa tygodnie od doręczenia skarżącemu postanowienia z uzasadnieniem. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia należy złożyć w terminie 7 dni od ogłoszenia orzeczenia.

Przykład wniosku o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka

Warszawa, dnia .....roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza

VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

Ul. Kocjana 3

01 – 473 Warszawa

Wnioskodawczyni: Anna Nowak, PESEL: 00000000000

zam. ul. Krótka 1/1, 00-000 Warszawa

Uczestnik: Jan Nowak, PESEL: 00000000000

zam. ul. Długa 1/1, 00 – 000 Warszawa

Wniosek o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka

Wnoszę o:

zezwoleń na wystąpienie z wnioskiem o zmianę imienia dziecka/ zmianę nazwiska dziecka/zezwoleń na wyjazd dziecka za granicę/zmianę szkoły dziecka/ wystąpienie z wnioskiem o paszport dziecku/ itp.

Ponadto wnoszę o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów:

a) ... – jako potwierdzających fakt ...:

b) ... – jako potwierdzających fakt: ...:

(np. dowody z dokumentów, dowody z zeznań świadków)

UZASADNIENIE

We wniosku należy opisać sprawę jaką sąd ma uregulować, podać okoliczności faktyczne uzasadniające wniosek i dowody na ich poparcie.

(czytelny podpis imię i nazwisko)

Załączniki:

1. odpis wniosku*;
2. dowód opłaty od wniosku w kwocie 100 zł;
2. załączniki do wniosku w 2-óch egzemplarzach;
3. skrócony odpis aktu urodzenia;
- 4.orzeczenie regulujące władzę rodzicielską nad dzieckiem;
5. w sytuacji wystąpienia z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu, należy złożyć stosowne oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

*tutaj chodzi o kopię wniosku